

STORTINGET

Innst. 44 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dokument 3:1 (2019–2020)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget

Til Stortinget

1. Innledning

Riksrevisjonen følger normalt opp forvaltningsrevisjoner tre år etter at sakene er behandlet. Dersom det ikke er gjort nødvendige endringer etter tre år, blir saken vanligvis fulgt opp igjen året etter.

Dokument 3:13 (2013–2014) Riksrevisjonens undersøkelse om utnyttelse av infrastruktur til forskning i norske områder i Arktis ble fulgt opp i 2018. Oppfølgingen ble rapportert i Dokument 3:1 (2018–2019). Ved Stortingets behandling av saken oppfordret komiteen Riksrevisjonen til å følge med på Kunnskapsdepartementets gjennomføring av tiltakene for å bedre utnyttelsen av forskningsinfrastrukturen på Svalbard. Undersøkelsen er derfor fulgt opp i år også.

Dokument 3:1 (2019–2020) omhandler oppfølgingen av fjorten forvaltningsrevisjoner. Tre saker følges videre og elleve av sakene er avsluttet.

I disse elleve sakene har forvaltningen iverksatt tiltak for å følge opp Riksrevisjonens merknader i forvaltningsrevisjonene og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i sin behandling av disse. Riksrevisjonen forutsetter at departementene følger opp de iverksatte tiltakene.

2. Saker som følges videre

2.1 Dokument 3:4 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av internkontroll på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere om det er iverksatt effektiv risikostyring og internkontroll på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen.

Dokument 3:4 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av internkontroll på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen ble overlevert Stortinget 17. desember 2014. Kontroll- og konstitusjonskomiteen ga sin innstilling 17. mars 2015, jf. Innst. 199 S (2014–2015). Stortinget behandlet saken 12. mai 2015.

Riksrevisjonen fulgte opp saken i Dokument 3:1 (2018–2019) Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget, som ble overlevert Stortinget 18. oktober 2018. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 20. november 2018, jf. Innst. 63 S (2018–2019). Stortinget behandlet saken 4. desember 2018.

I oppfølgingen merket Riksrevisjonen seg at Samferdselsdepartementet mente at Statens vegvesen hadde iverksatt noen tiltak for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader. Det var blitt opprettet en ny varslingskanal i Statens vegvesen, og denne så ut til å ha høyere tillit enn den tidligere løsningen hadde. Anskaffelsesprosessen hadde ikke blitt direkte omorganisert, men anskaffelser av varer og tjenester hadde likevel blitt sentralisert for å hindre brudd på regelverket som følge av manglende kompetanse hos dem som gjennomfører anskaffelsene. Statens vegvesen kunne imidlertid ikke legge fram måltall som viste at endringene i anskaffelsespro-

sessene hadde ført til færre feil, høyere effektivitet og bedre avtaler. Riksrevisjonen merket seg videre at Statens vegvesen hadde innført systemløsninger som blant annet skulle gi oversikt og detaljer fra innkjøpene, slik at feil og uheldig praksis hos egne ansatte og leverandører kunne oppdages. Riksrevisjonen registrerte også at Statens vegvesen har hatt problemer med å få korrekte data fra økonomisystemene, og at et velfungerende system for kontroll av etterlevelse og misligheter på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen ikke var på plass. Riksrevisjonen var enig med Samferdselsdepartementet i at det fortsatt var en del arbeid som gjensto, og viste til at departementet ville følge opp dette i etatsstyringen og at departementet ville be om en ny statusrapport fra Vegdirektoratet i løpet av 2018. Riksrevisjonen besluttet å følge saken videre.

I sin innstilling til saken var kontroll- og konstitusjonskomiteen enig med Riksrevisjonen i at undersøkelsen av internkontroll i Statens vegvesen krevde ytterligere oppfølging. Komiteen merket seg at det fortsatt gjensto en god del arbeid før internkontrollen på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen kan anses å være tilfredsstillende. Komiteen delte Riksrevisjonens vurdering av at saken bør følges videre før den kan anses som avsluttet.

Samferdselsdepartementets oppfølging

Riksrevisjonene ba i brev av 18. mars 2019 Samferdselsdepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er iverksatt etter departementets brev av 18. april 2018.

Riksrevisjonen ba departementet særlig orientere om tiltak og resultater vedrørende:

- Internkontrollen på anskaffelsesområdet, herunder:
 - Departementets vurdering av risikoen for misligheter og manglende etterlevelse av anskaffelsesregelverket
 - Utførte kontroller av om anskaffelsesregelverket og økonomiregelverket etterleves
 - Oppfølging av om internkontrollen i etaten er effektiv
- Kompetansen om regelverk og rutiner på anskaffelsesområdet

Samferdselsdepartementet svarte i brev av 7. mai 2019.

Samferdselsdepartementet mener at Statens vegvesen stadig forbedrer sine rutiner for internkontroll på anskaffelsesområdet, men at det fortsatt gjenstår arbeid.

Departementet har merket seg at internrevisjoner viser at iverksatte tiltak ikke dokumenterer tilstrekkelig forbedring. Departementet vil følge saken videre i etats-

styringsdialogen og vil be om en ny statusrapport rett over sommeren 2019.

INTERNKONTROLLEN PÅ ANSKAFFELSESONDRÅDET

Departementets vurdering av risikoen for misligheter og manglende etterlevelse av anskaffelsesregelverket

Selve anskaffelsesprosessen er sterkt regulert, og prosessen er beskrevet i Vegvesenets kvalitetssystem. En anskaffelseskoordinator står for gjennomføringen i samarbeid med intern oppdragsgiver. Hele prosessen styres av trinnene i konkurransegjennomføringsverktøyet, og alt som gjøres, dokumenteres der og fortløpende i saksbehandlersystemet til Statens vegvesen. Når prosessen som er beskrevet, følges, vurderes risikoen for misligheter i dette arbeidet som relativt lav, og prosessen gir god etterlevelse av regelverket.

På vare- og tjenesteområdet brukes konkurransegjennomføringsverktøyet fullt ut. På byggherreområdet legges ferdig konkurransegrunnlag i konkurransegjennomføringsverktøyet. Dette gir ikke samme kontroll i selve systemet.

For å redusere risikoen for misligheter, og gi mer styring og bedre kontroll på innkjøp/bestillinger av varer og tjenester, må leverandørene legges inn i løsningen. Statens vegvesen opplyser at dette er et omfattende arbeid, men regner med å ha alle leverandører som skal inn i systemet, på plass innen utgangen av første halvår 2020.

Statens vegvesen er også i ferd med å anskaffe et nytt prosjektøkonomisystem. Systemet skal være i bruk og implementert i løpet av 2020, slik at systemet vil gi grunnlag for bedre økonomioppfølging og rapportering fra 2021. Sammen med innstrammede rutiner for prosjektstyring og klargjøring av roller og ansvar vil dette bidra til at kostnadsføringen på prosjekt- og porteføljennivå blir mer oversiktlig. Samlet kan dette også bidra til å redusere risiko for mislighold ytterligere.

Utførte kontroller av om anskaffelsesregelverket og økonomiregelverket etterleves

Statens vegvesen sine prosesser som omfatter anskaffelser, er innrettet slik at anskaffelsesregelverket og økonomiregelverket er ivaretatt. Kontroller av om anskaffelsesprosessene etterleves, skjer gjennom årlige kvalitetsrevisjoner i henhold til vedtatt revisjonsprogram. Som en del av internkontrollen på økonomiområdet blir det fortløpende vurdert behovet for ytterligere kontroller for å sikre overholdelse av regelverket. For å videreutvikle internkontrollrutinene er det behov for å følge opp at kontroller på økonomiområdet blir gjennomført som forutsatt og med riktig kvalitet. Det jobbes med å utvikle en hensiktsmessig innretning på hvordan dette kan gjennomføres med sikte på innføring fra 2020.

Etatens internrevisjon undersøker hvert år anskaffelser. Revisjonene har spesielt omfattet områdene hvor

det ikke er automatiske kontrollpunkter på plass. Resultatene av revisjonen viser at det er muligheter for forbedring i etatens prosesser for å oppnå sterkere etterlevelse. Revisjonene viser også at iverksatte tiltak ikke dokumenterer tilstrekkelig forbedring. Internrevisjonen har derfor begynt å følge opp iverksatte tiltak for å undersøke om disse vil gi ønsket effekt. Denne oppfølgingen begynte tidlig i 2018. Internrevisjonen har foreslått til ledelsens gjennomgåelse i juni 2019 at etatsledelsen iverksetter tiltak for en effektiv risikostyring og internkontroll på anskaffelsesområdet.

Oppfølging av om internkontrollen i etaten er effektiv

Statens vegvesen følger opp internkontrollen i etaten gjennom å bli forelagt funn fra eksterne og interne revisjoner og tilsyn. Etatsledelsen evaluerer faktagrunnlaget, beslutter iverksettelse av tiltak for å redusere risiko og styrke læring og forbedring i oppgavegjennomføringen.

KOMPETANSEN OM REGELVERK OG RUTINER PÅ ANSKAFFESESOMRÅDET

Statens vegvesen har om lag 30 medarbeidere i etaten som fungerer som anskaffelseskoordinatorer. Informasjon, endringer og læringspunkter blir formidlet til denne gruppen, som i flere sammenhenger samarbeider. Anskaffelseskoordinatorene er involvert i gjennomføringen av alle anskaffelser som omfattes av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. På denne måten deltar medarbeidere med kompetanse på anskaffelser i arbeidet med alle konkurranser for anskaffelser over 100 000 kroner som etaten gjennomfører.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at Statens vegvesen er i ferd med å implementere nye systemer og videreutvikle eksisterende systemløsninger som skal bidra til bedre styring og kontroll med etatens innkjøp, samt bidra til å redusere risiko for mislighold. Riksrevisjonen registrerer at systemene først skal være implementert og i bruk i 2020, noe som vil kunne gi grunnlag for bedre rapportering fra 2021.

Riksrevisjonen har særlig merket seg at revisjoner av anskaffelser viser at tiltak for å sikre etterlevelse av regelverket ikke dokumenterer tilstrekkelig forbedring, og at internrevisjonen nå har foreslått at etatsledelsen iverksetter ytterligere tiltak for en effektiv risikostyring og internkontroll på anskaffelsesområdet.

Riksrevisjonen er enig med departementet i at det fortsatt gjenstår arbeid. Riksrevisjonen registrerer at departementet vil følge saken videre i etatsstyringen, og at departementet vil be om en ny statusrapport fra Vegdirektoratet rett over sommeren.

Riksrevisjonen vil følge saken videre.

2.2 Dokument 3:14 (2012–2013) Riksrevisjonens undersøkelse av statens arbeid med CO₂-håndtering

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere hvordan Olje- og energidepartementet sikrer at Stortingets mål om CO₂-håndtering blir realisert, og å belyse årsaker til utviklingen i ressursbruk og framdrift i CO₂-håndteringsprosjektene.

Dokument 3:14 (2012–2013) Riksrevisjonens undersøkelse av statens arbeid med CO₂-håndtering ble levert til Stortinget 17. september 2013. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 27. mars 2014, jf. Innst. 161 S (2013–2014), etter en åpen høring 20. og 23. januar og 4. februar 2014. Stortinget behandlet saken 3. april 2014. Riksrevisjonens arbeid ble avsluttet før Stortinget 16. desember 2013 behandlet og vedtok regjeringens forslag om å skrinlegge fullskalaprojektet på Mongstad, jf. Innst. 92 S (2013–2014) og Prop. 20 S (2013–2014).

Riksrevisjonen fulgte opp saken i Dokument 3:1 (2017–2018) Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget. Riksrevisjonen merket seg at Olje- og energidepartementet hadde satt i verk flere tiltak for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader. Driftskostnadene ved Teknologisenteret på Mongstad hadde blitt redusert, og aktørene hadde kommet fram til avtaler om videre drift. Riksrevisjonen merket seg videre at det var gjennomført en konseptvalgutredning for fullskala CO₂-fangstprosjekter som hadde blitt kvalitetssikret i tråd med statens ordning for kvalitetssikring av store offentlige prosjekter (KS1). Tre industriaktører fortsatte studier av CO₂-fangst ved sine anlegg. Det juridiske rammeverket for transport og lagring av CO₂ på kontinentalsokkelen var vedtatt. Riksrevisjonen registrerte at departementet fortsatt arbeidet med å finne en finansieringsmodell for å sikre en fullskalakjede fra fangst til lagring med kommersielle aktører. Riksrevisjonen besluttet å følge saken videre.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen var ved behandlingen av Dokument 3:1 (2017–2018) enig med Riksrevisjonen i at undersøkelsen av statens arbeid med CO₂-håndtering krever ytterligere oppfølging, jf. Innst. 99 S (2017–2018). Flertallet i komiteen mente at regjeringens manglende framdrift med å avklare en finansieringsmodell for fullskala fangst og lagring av CO₂ er det avgjørende hinderet for å kunne sikre investeringsbeslutninger hos kommersielle aktører. Flertallet mente at framdriften til regjeringen er for treg, og at regjeringen til nå ikke har ivaretatt Stortingets mål om å realisere minst ett fullskala anlegg for CO₂-fangst og -lagring i Norge innen 2020. Riksrevisjonen vurderte i 2018 at de

gjenstående forbedringene i 2017 ikke ville kunne oppnås på ett år, jf. Dokument 3:1 (2018–2019). Kontroll- og konstitusjonskomiteen tok til etterretning at oppfølgingen avventet til 2019, jf. Innst. 63 S (2018–2019).

Olje- og energidepartementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 19. mars 2019 Olje- og energidepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er satt i verk etter departementets brev av 3. mai 2017. Departementet svarte i brev av 3. mai 2019.

Olje- og energidepartementet viser i sitt svarbrev til at det fortløpende har redegjort for arbeidet med CO₂-håndtering i budsjettproposisjoner til Stortinget. Det viser spesielt til redegjørelsen for status i arbeidet med et fullskala demonstrasjonsanlegg for fangst og lagring av CO₂ i Prop. 85 S (2017–2018) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2018, som finanskomiteen tok til orientering, jf. Innst. 400 S (2017–2018).

Departementet viser videre til at det er gitt tilskudd til forprosjektering av CO₂-fangst ved to anlegg. Equinor gjennomfører, i samarbeid med to andre selskaper, forprosjektering av transport og lagring av CO₂. Equinor ble 11. januar 2019, som første selskap, tildelt utnyttelsestillatelse for CO₂-lagring i et areal i Nordsjøen.

Olje- og energidepartementet gjennomfører nå forhandlinger med industriaktørene om rammer for eventuell investering og drift av en hel CO₂-håndteringskjede. Det legges til grunn at fangst- og lagerselskapene skal bygge, eie og drive anleggene, og statens kostnader og risiko reguleres i støtteavtaler mellom staten og den enkelte aktør. Det er videre lagt til grunn at risikoen for grensesnittene mellom fangst- og lagringsleddet vil ligge på staten. For fangstaktørene har dette vært en forutsetning for å engasjere seg i prosjektet.

Departementet opplyser at etter forprosjekteringsfasen og ekstern kvalitetssikring vil regjeringen vurdere en investeringsbeslutning og eventuelt legge fram et forslag for Stortinget. Også de private selskapene må beslutte en investering. En investeringsbeslutning kan bli fattet i 2020 eller 2021. Dersom man legger til grunn tre års byggeperiode, kan prosjektet ha driftsoppstart i 2023 eller 2024.

Olje- og energidepartementet viste videre til at det på anmodning fra Stortinget vil orientere om aktuelle finansieringsmodeller for fullskala fangst, lagring og transport av CO₂ i revidert nasjonalbudsjett for 2019. Regjeringen redegjorde for oppdatert status på området i Prop. 114 S (2018–2019) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2019, jf. Innst. 391 S (2018–2019). Tre private selskap samarbeider om forprosjektering av transport og lagring av CO₂, og de arbeider med å finne et egnet lagringssted. Selskapene har bedt staten om å bidra til finansiering av en undersøkelserbrønn. Etter forhandlinger er staten og selskapene enige om at staten dekker 75 pst. og de private ak-

tørene 25 pst. av kostnadene, med forbehold om Stortingets samtykke, der statens andel er begrenset oppad til totalt 345 mill. kroner.

Olje- og energidepartementet forhandler på vegne av staten med industriaktørene om statlig støtte til investering og drift av fullskalaprojektet, jf. Prop. 114 S (2018–2019). Utfallet av forhandlingene vil være et vesentlig bidrag til å utvikle finansieringsmodeller for fangst, transport og lagring av CO₂. Dette gjelder spesielt for transport- og lagerdelen av prosjektet. CO₂-lageret planlegges med betydelig kapasitet ut over det som er nødvendig for det norske demonstrasjonsprosjektet. Det betyr at dersom prosjektet realiseres, vil andre industriaktører kunne fange og lagre sin CO₂ mot betaling, uten selv å investere i utviklingen av et nytt CO₂-lager. Departementet ønsker ikke å gi en grundigere orientering mens forhandlingene pågår for ikke å risikere å svekke statens forhandlingsposisjon eller å vri konkurransen mellom aktørene. Regjeringen vil derfor komme tilbake til Stortinget med en oppdatert orientering om arbeidet med finansieringsmodeller for fangst, transport og lagring av CO₂ når forhandlingsresultatet foreligger.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at Olje- og energidepartementet etter Riksrevisjonens oppfølging i Dokument 3:1 (2017–2018) har besluttet å gå videre med å forprosjektere to fullskalaanlegg for fangst av CO₂. Riksrevisjonen merker seg videre at en investeringsbeslutning for fullskalaprojektet kan bli fattet i 2020 eller 2021, dersom både Stortinget og de private aktørene beslutter å investere i prosjektet.

Departementet har også tildelt tillatelse for lagring av CO₂ til et selskap som sammen med sine samarbeidspartnere skal utvikle en lagringsløsning. Det norske CO₂-lageret planlegges med betydelig kapasitet ut over det som er nødvendig for norske fangstprosjekter, og vil kunne ta imot CO₂ fra andre land. Departementet forhandler nå med industriaktørene, og utfallet av forhandlingene vil være viktig for å utvikle finansieringsmodeller for en CO₂-håndteringskjede.

Etter Riksrevisjonens vurdering har Olje- og energidepartementet fått på plass mange sentrale elementer i arbeidet med CO₂-håndtering. Det gjenstår imidlertid fortsatt viktige avklaringer som må være på plass ved en eventuell beslutning om investering i et fullskalaanlegg, og for å kunne tilby det norske CO₂-lageret til andre fangstprosjekter.

Riksrevisjonen merker seg at Olje- og energidepartementet vil orientere Stortinget om arbeidet med finansieringsmodeller når forhandlingsresultatet foreligger.

Riksrevisjonen vil følge saken videre.

2.3 Dokument 3:8 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av studiegjennomføringen i høyere utdanning

Innledning

Målet med undersøkelsen var å vurdere utdanningsinstitusjonenes og myndighetenes bruk av virkemidler for å styrke studiegjennomføringen i høyere utdanning.

Dokument 3:8 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av studiegjennomføringen i høyere utdanning ble sendt til Stortinget 13. mai 2015. Komiteen avga sin innstilling 3. november 2015, jf. Innst. 35 S (2015–2016), og saken ble behandlet i Stortinget 26. november 2015.

Riksrevisjonens undersøkelse viste at studiegjennomføringen fortsatt var svak ti år etter kvalitetsreformen, at innsatsen for å styrke studiegjennomføringen ga få resultater, og at avtalte utdanningsplaner ikke økte produksjonen av studiepoeng. Undersøkelsen viste videre at det var liten oppslutning om å bruke gjennomføring som kvalitetsindikator.

Riksrevisjonen anbefalte at Kunnskapsdepartementet

- følger opp at utdanningsinstitusjonene mer aktivt utnytter mulighetene for å styrke studiegjennomføringen ved målrettede tiltak som også omfatter studieorganisering, undervisningsformer og den faglige kvaliteten ved studiestedet
- følger opp at utdanningsinstitusjonene i større grad evaluerer disse tiltakene
- vurderer hvordan utdanningsplanene kan bidra til å nå det nasjonale målet om gjennomføring på normalt tid
- utvikler statistikkgrunnlaget for bedre å kunne følge opp at heltidsstudenter gjennomfører på normalt tid
- vurderer å innføre indikatorer som på en bedre måte kan belyse og utvikle kvaliteten i høyere utdanning

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viste i sin innstilling til at økningen i produserte studiepoeng siden kvalitetsreformen i 2003 er betydelig lavere enn Stortingets forventninger. Komiteen konstaterte at Norge er blant de OECD-landene som har lavest gjennomføring i høyere utdanning. Komiteen merket seg også at frafallet på bachelor- og masterutdanninger var høyt, og delte Riksrevisjonens vurdering om at slik svak gjennomføring fører til et betydelig ressurstap for samfunnet, utdanningsinstitusjonene og den enkelte student.

Komiteen viste videre til at det er institusjonene selv som er ansvarlige for kvaliteten på sine utdannings tilbud, og pekte på at studiestedene har et betydelig rom for selv å påvirke studiegjennomføringen. Komiteen var tilfreds med at Riksrevisjonen fant at Kunnskapsdepar-

tementet følger opp utfordringer med studiegjennomføring i styringsdialogen med institusjonene, og at NOKUT også vier dette oppmerksomhet i sitt arbeid. Komiteen konstaterte samtidig at til tross for oppmerksomheten fra Kunnskapsdepartementet og NOKUT har det samlet sett ikke vært forbedringer i studiegjennomføringen.

Kunnskapsdepartementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 13. mars 2019 Kunnskapsdepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er satt i verk for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:8 (2014–2015) og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader, og for hvilke resultater som er oppnådd på området. Departementet svarte i brev av 13. mai 2019.

Kunnskapsdepartementet viser i sitt svar til at studiegjennomføring er en viktig dimensjon ved kvalitet i høyere utdanning, og at dette har vært et høyt prioritert tema for regjeringen og departementet de siste årene.

Når det gjelder anbefalingen om å følge opp at utdanningsinstitusjonene bruker målrettede tiltak for studieorganisering, undervisningsformer og faglig kvalitet ved studiestedet, viser departementet til at

- flere institusjoner er slått sammen for å styrke fagmiljøene, jf. Meld. St. 18 (2014–2015) Konsentrasjon for kvalitet – strukturreform i universitets- og høyskolesektoren (strukturmeldingen)
- kravene til etablering av master- og doktorgradsprogrammer er strengere, kravene til akkreditering er skjerpet, og NOKUTs arbeid med kvaliteten i høyere utdanning er styrket (endringer i universitets- og høyskoleloven og studiekvalitetsforskriften)
- NOKUT har endret studietilsynsforskriften og fastsatt kriterier for det interne kvalitetsarbeidet ved institusjonene
- Meld. St. 16 (2016–2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning (kvalitetsmeldingen) inneholder tiltak som skal styrke det kontinuerlige kvalitetsarbeidet i institusjonene, blant annet meritteringssystemer, mentorordninger og opprettelse av Nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning
- Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) er opprettet
- den reviderte langtidspanen for forskning og høyere utdanning, Meld. St. 4 (2018–2019), innebærer bevilgninger til tiltak i kvalitetsmeldingen
- det er innført utviklingsavtaler mellom departementet og den enkelte institusjon som følges opp i etatsstyringen
- finansieringssystemet for universiteter og høyskoler er gjennomgått, og det er blant annet innført en kandidatindikator som gir institusjonene resultatbasert uttelling for ferdigutdannede kandidater

- ordningen for studiestøtte fra Lånekassen er endret, og det er innført krav om at studentene må fullføre en grad for å få maksimal omgjøring av studielån til stipend

Ifølge Kunnskapsdepartementet legger både NOK-UT og departementet vekt på at det er institusjonene selv som ut fra egen strategi, størrelse, faglig profil og andre lokale behov må bestemme hvordan kvalitetsarbeidet utformes.

Når det gjelder anbefalingen om å følge opp at institusjonene evaluerer tiltakene sine, viser departementet til at kvalitetsmeldingen framhever behovet for å styrke kunnskapsgrunnlaget om hva som gir kvalitet i høyere utdanning. Departementet forventer at fagmiljøene i større grad analyserer og forsker på egen virksomhet for å utvikle den, og at de evaluerer nye undervisningsmetoder. Departementet viser også til at forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger endres med virkning fra 1. september 2019. Forskriften stiller blant annet krav om at de ansatte må dokumentere kvalitetsutvikling i egen undervisning.

Til anbefalingen om utdanningsplaner opplyser Kunnskapsdepartementet at det i 2016 fikk gjennomført en evaluering av bruken av dem. Etter evalueringen ble Universitets- og høyskolerådet bedt om å vurdere bruken av slike planer, og de mente planene fungerer godt som et planleggingsverktøy for institusjonene. Kunnskapsdepartementet besluttet dermed å beholde utdanningsplaner som verktøy for institusjonenes oppfølging av studentene.

Riksrevisjonen anbefalte også å utvikle statistikkgrunnlaget. Kunnskapsdepartementet opplyser at Tilstandsrapporten for høyere utdanning i 2016 i tillegg til de årlige tallene om gjennomføring inneholdt et dypdykk i temaet gjennomføring og frafall, med mer omfattende statistikk om dette. På oppdrag fra departementet har Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) utarbeidet en oppsummering av forskning om årsaker til frafall, som ble lagt fram i mars 2019. Departementet opplyser at Statistisk sentralbyrå (SSB) i 2019 skal gå detaljert inn i statistikken for å få kunnskap om bakgrunnen til de studentene som har lavere gjennomføring.

Når det gjelder anbefalingen om indikatorer som på en bedre måte kan belyse og utvikle kvaliteten i høyere utdanning, viser departementet til at det er tatt flere initiativ de siste årene til å skaffe mer data som belyser kvalitet:

- Studiebarometeret
- Underviserundersøkelsen
- Kandidatundersøkelsen
- Arbeidsgiverundersøkelsen
- NIFUs notat Indikatorer på kvalitet i høyere utdanning (2016)

Departementet viser videre til at indikatorene er endret som en konsekvens av de tidligere nevnte endringene i finansieringssystemet, at målstrukturen er revidert, og at kvantitative indikatorer for kvalitet er inkludert som styringsparametere. Departementet opplyser også at det i regi av Nordisk ministerråd pågår et prosjekt om indikatorer som ifølge departementet vil kunne gi inspirasjon til videre indikatorutvikling.

For øvrig mener Kunnskapsdepartementet at Norge sannsynligvis vil komme bedre ut i kommende OECD-undersøkelser om fullføring på normert tid, ettersom flere land enn før har individbasert statistikk, som gir et riktigere sammenligningsgrunnlag.

Departementet peker også på at gjennomføring og frafall i høyere utdanning er et komplekst felt der også faktorer utenfor institusjonenes kontroll har betydning.

Departementet mener likevel at det kan gjøres mer for å forbedre gjennomføringen på normert tid, og nevner i den sammenhengen at bedre gjennomføring er et viktig formål med den varslede stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen registrerer at Kunnskapsdepartementet de siste årene har satt i verk mange tiltak for å styrke kvaliteten i høyere utdanning og bedre studiegjennomføringen. Riksrevisjonen merker seg videre at departementet legger vekt på at det lokale kvalitetsarbeidet ved den enkelte institusjon har stor betydning for studiegjennomføringen. Det er imidlertid behov for å gjøre mer for å få flere studenter til å gjennomføre studiene på normert tid.

Riksrevisjonen vil følge opp saken med en ny undersøkelse om utdanningskvalitet og studiegjennomføring. Denne vil blant annet ta for seg

- hvordan utdanningsinstitusjonene arbeider med kvalitet,
- i hvilken grad statlige virkemidler på området bidrar til høyere kvalitet,
- i hvilken grad studiegjennomføringen har blitt bedre som følge av iverksatte tiltak,
- de insentiver universiteter og høyskoler har til å sørge for økt gjennomstrømming av studenter.

Riksrevisjonen vil følge saken videre.

3. Avsluttede saker

3.1 Dokument 3:13 (2013–2014) Riksrevisjonens undersøkelse om utnyttelse av infrastruktur til forskning i norske områder i Arktis

Innledning

Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere om forskningsinfrastrukturen i Arktis blir utnyttet på en god måte og i tråd med Stortingets vedtak

og forutsetninger, og å kartlegge årsaker til eventuell mangelfull utnyttelse.

Dokument 3:13 (2013–2014) Riksrevisjonens undersøkelse om utnyttelse av infrastruktur til forskning i norske områder i Arktis ble sendt til Stortinget 29. september 2014. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 11. november 2014, jf. Innst. 41 S (2014–2015). Stortinget behandlet saken 25. november 2014.

Undersøkelsen ble fulgt opp av Riksrevisjonen i 2018, og oppfølgingen ble rapportert i Dokument 3:1 (2018–2019). Ved Stortingets behandling av saken, jf. Innst. 63 S (2018–2019) oppfordret komiteen Riksrevisjonen til å følge med på Kunnskapsdepartementets gjennomføring av tiltakene for å bedre utnyttelsen av forskningsinfrastrukturen på Svalbard.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 12. mars 2019 Kunnskapsdepartementet om å gjøre rede for endringer og tiltak som er satt i verk for å følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader og Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:13 (2013–2014), og hvilke resultater som er oppnådd på området. Riksrevisjonen ba om at det særlig ble gjort rede for status og utvikling når det gjelder

- utnyttelsen av forskningsinfrastrukturen på Svalbard, inkludert gjennomføringen av OECDs prinsipper om tilgang til offentlig finanserte forskningsdata
- norsk forskningsaktivitet i Ny-Ålesund
- hvilke initiativ Kunnskapsdepartementet har tatt overfor Nærings- og fiskeridepartementet for å sikre kapasiteten i forskningsfartøyflåten ut fra behovet til norsk havforskning og fiskeriforvaltning

Riksrevisjonen ba videre Kunnskapsdepartementet ved behov om å hente inn opplysninger om utnyttelsen av forskningsinfrastrukturen fra andre departementer.

Kunnskapsdepartementet svarte i brev av 26. april 2019. Departementet opplyste innledningsvis at endringene ikke er store fra ett år til det neste, og at det av ressursmessige grunner derfor ikke har hentet inn statistikken på nytt. Departementet opplyste videre at Forskningsrådet har startet opp en ny kartlegging av ressursinnsatsen i norsk polarforskning, inkludert kartlegging av forskerdøgn på Svalbard for statistikkåret 2018.

Riksrevisjonens vurdering

Kunnskapsdepartementet har gjort rede for planer og aktiviteter som departementet mener vil øke utnyttelsen av forskningsinfrastrukturen på Svalbard. Flere av tiltakene er nye eller vil pågå over flere år.

Riksrevisjonen registrerer at Kunnskapsdepartementet viser til at endringene når det gjelder utnyttelse av forskningsinfrastrukturen i Arktis, ikke er store fra ett år til det neste. Videre merker Riksrevisjonen seg at departementet av ressursmessige grunner derfor ikke har hentet inn oppdatert statistikk.

Riksrevisjonen forutsetter at Kunnskapsdepartementet følger opp tiltakene og vurderer om de får ønsket virkning. I et langsiktig arbeid er det, etter Riksrevisjonens mening, viktig at oppfølgingen sikrer at det er tilstrekkelig oppmerksomhet om de endringene man ønsker å oppnå, og at tiltakene vurderes underveis. Riksrevisjonen mener det er viktig at Kunnskapsdepartementet tar en aktiv rolle når det gjelder å samordne de ulike tiltakene. Riksrevisjonen vil følge opp området i det årlige risikoarbeidet.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.2 Dokument 3:8 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av såkornfondenes resultater

Innledning

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere såkornfondenes resultater og Nærings- og fiskeridepartementets og Innovasjon Norges oppfølging av såkornordningen opp mot Stortingets vedtak og forutsetninger.

Dokument 3:8 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av såkornfondenes resultater ble sendt til Stortinget 16. februar 2016. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 10. mai 2016, jf. Innst. 269 S (2015–2016). Stortinget behandlet saken 16. juni 2016.

Riksrevisjonens undersøkelse viste blant annet at ingen store vekstbedrifter hadde vokst fram fra såkornfasen i perioden 1998–2014. Det var høy risiko for at flere av såkornfondene ikke kunne betale tilbake lån og renter til staten. Innovasjon Norge fulgte opp ordningen for lite systematisk, og Nærings- og fiskeridepartementet hadde ikke lagt godt nok til rette for læring og oppfølging av langsiktige resultater av såkornordningene.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 18. mars 2019 Nærings- og fiskeridepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er satt i verk for å følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader og Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:8 (2015–2016), og hvilke resultater som er oppnådd på området. Departementet svarte i brev av 16. mai 2019.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at Nærings- og fiskeridepartementet og Innovasjon Norge har satt i verk flere tiltak for å imøtekomme Riksrevisjonens anbefalinger.

Riksrevisjonen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet har forenklet målet for bølge 3, men også ser

på utviklingen i andre nøkkeltall som kan gi indikasjon på hvordan ordningen virker. Riksrevisjonen ser positivt på at Innovasjon Norge har økt saksbehandlingskapasiteten til å forvalte såkornordningen, at det er etablert en rutine for å håndtere overtakelse av porteføljebedrifter, og at analysene av fondene og innholdet i rapporteringen til Nærings- og fiskeridepartementet er styrket.

Riksrevisjonen registrerer at det fortsatt ikke har vokst fram store vekstbedrifter fra såkornfasen for bølge 2-ordningen, men at det er en økning i antall ansatte i perioden 2014–2017. Riksrevisjonen merker seg at enkelte av porteføljebedriftene også har blitt børsnotert i perioden. Ved utgangen av tredje kvartal 2018 hadde bølge 2-fondene solgt eller avhendet litt mer enn halvparten av porteføljebedriftene de har investert i. Det samlede tapet har økt sammenlignet med da Riksrevisjonen gjennomførte sin undersøkelse. Riksrevisjonen mener at det er for tidlig å konkludere om fondenes avkastning vil være tilstrekkelig til at staten vil få tilbakebetalt sin kapital. Med utgangspunkt i det samlede resultatet for bedriftene som er solgt så langt, er det etter Riksrevisjonens vurdering høy risiko for at flere av fondene ikke vil klare å tilbakebetale renter og lån til Innovasjon Norge.

Regjeringen har satt i gang en gjennomgang av hele det næringsrettede virkemiddelapparatet. Flere av endringene og tiltakene som er gjennomført på området etter Riksrevisjonens undersøkelse, vil trolig ha begrenset virkning på bølge 2-fondenes resultater, etter som flere av tiltakene er rettet mot bølge 3, og fondene som ble vurdert i Riksrevisjonens undersøkelse, nærmer seg avvikling og ikke foretar investeringer i nye porteføljebedrifter. Det er fortsatt for tidlig å vurdere hvordan endringene og tiltakene vil påvirke resultatene av bølge 3. Riksrevisjonen vil følge utviklingen av såkornordningen i nærings- og innovasjonspolitikken og vurdere om det er behov for en ny undersøkelse.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.3 Dokument 3:7 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av arbeidet til styresmaktene for å nå måla om økologisk landbruk

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere om Landbruks- og matdepartementet gjennom styring og virkemiddelbruk har lagt til rette for å nå målene om økologisk produksjon og forbruk.

Dokument 3:7 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av arbeidet til styresmaktene for å nå måla om økologisk landbruk ble levert til Stortinget 16. februar 2016. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 19. mai 2016, jf. Innst. 297 S (2015–2016). Saken ble behandlet i Stortinget 7. juni 2016.

Riksrevisjonens undersøkelse viste at utviklingen for økologisk produksjon og forbruk ikke var i samsvar

med målene som var fastsatt av Stortinget, og stimulerings tiltakene var ikke nok for å øke den økologiske produksjonen. Videre viste undersøkelsen at det økologiske regelverket var komplekst og uoversiktlig, og at myndighetene ikke hadde lagt godt nok til rette for å øke det offentlige forbruket av økologisk mat. Den generiske markedsføringen av økologisk mat var heller ikke omfattende nok til å nå ut til forbrukere, distributører, storhusholdninger og dagligvarehandelen.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 4. mars 2019 Landbruks- og matdepartementet om å redegjøre for hvilke tiltak som er satt i verk for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:7 (2015–2016) og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i Innst. 297 S (2015–2016), og hvilke resultater som er oppnådd. Departementet svarte i brev av 5. april 2019.

I desember 2016 la Landbruks- og matdepartementet fram Meld. St. 11 (2016–2017) Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen registrerer at regjeringen, jf. Meld. St. 11 (2016–2017) Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, har gått bort fra målet om 15 pst. økologisk produksjon og 15 pst. økologisk forbruk innen 2020. Regjeringen ønsker at utviklingen av den økologiske produksjonen skal være etterspørselsdrevet, noe som innebærer at det ikke lenger vil være et tallfestet mål for økologisk produksjon og forbruk. I Innst. 251 S (2016–2017) støttet næringskomiteens flertall regjeringens forslag om å gå bort fra det tallfestede målet som var satt for norsk landbruk. Videre har Stortinget sluttet seg til målet om å stimulere til økologisk produksjon som er etterspurt i markedet, jf. Innst. 404 S (2017–2018).

Riksrevisjonen tar til etterretning at det er utarbeidet en ny strategi om økologisk jordbruk, slik Riksrevisjonen anbefalte. Riksrevisjonen har merket seg at tiltak knyttet til anbefalingene om stimulering for å bidra til økologisk produksjon, innkjøp av økologisk mat i det offentlige og generisk markedsføring og kunnskapsbasert informasjon er omtalt i den nye strategien, men da med utgangspunkt i målet om å stimulere til økologisk produksjon som er etterspurt i markedet.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.4 Dokument 3:6 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av digitalisering av kommunale tjenester

Innledning

Målet med undersøkelsen var å kartlegge status for digitaliseringen av kommunale tjenester med utgangspunkt i Stortingets mål om helhetlige og fullstendige of-

fentlige digitale tjenester. Det var også et mål å vurdere mulige hindringer for digitalisering og hvilken betydning de har. Det ble undersøkt hvordan Kommunal- og moderniseringsdepartementets virkemiddelbruk bidrar til digitalisering av kommunale tjenester.

Riksrevisjonens undersøkelse viste at kommunene i liten grad har digitalisert sine tjenester. Undersøkelsen viste også at det er vesentlige hindringer for arbeidet med digitalisering av kommunale tjenester. Videre kom det fram at Kommunal- og moderniseringsdepartementets virkemiddelbruk ikke er godt nok tilpasset mål og hindringer på området, ved at nasjonale felleskomponenter ikke er lagt godt nok til rette for bruk i kommunene. Tiltakene som er satt i gang, er heller ikke tilstrekkelige for å nå målene om helhetlige og fullstendige digitale tjenester.

Dokument 3:6 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av digitalisering av kommunale tjenester ble levert til Stortinget 12. januar 2016. Riksrevisjonen anbefalte at Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar et sterkere nasjonalt ansvar for å samordne IKT-politikken i offentlig sektor, slik at offentlige digitale tjenester kan framstå helhetlig for innbyggere og næringsliv.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 19. mai 2016, jf. Innst. 295 S (2015–2016), og saken ble behandlet i Stortinget 7. juni 2016. Komiteen sluttet seg til Riksrevisjonens anbefalinger i rapporten.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 26. mars 2019 Kommunal- og moderniseringsdepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er satt i verk for å følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader og Riksrevisjonens anbefalinger, og hvilke resultater som er oppnådd på området. Departementet svarte i brev av 10. mai 2019.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viste i sitt svarbrev til at regjeringen våren 2016 fremmet Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet. Departementet viste videre til at denne meldingen blant annet presenterer regjeringens hovedmål for digitaliseringen av offentlig sektor og samordning med kommunesektoren.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen registrerer at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har satt i gang flere tiltak for å følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i Innst. 295 S (2015–2016) og Riksrevisjonens anbefalinger.

Riksrevisjonen merker seg at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt økonomisk støtte til flere utviklings- og IKT-prosjekter som administreres av KS, og som gjennomføres i kommunal sektor. KS bi-

drar ifølge departementet til at kommunesektoren utvikler fellesløsninger og -tjenester sammen og i samarbeid med statlige virksomheter. Riksrevisjonen registrerer også at en ny digitaliseringsstrategi ble offentliggjort 11. juni 2019, og at KS har vært involvert i utarbeidelse av denne strategien. Riksrevisjonen vurderer at strategien kan bidra til sterkere samordning mellom staten og kommunesektoren innenfor digitalisering. Riksrevisjonen mener fortsatt at det er behov for at Kommunal- og moderniseringsdepartementet følger opp at kommunesektoren samarbeider for å utvikle kompetanse og utveksler erfaringer, og at prosjektene som er satt i verk, bidrar til å bedre framdriften i digitaliseringen av kommunale tjenester.

Riksrevisjonen registrerer at Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til at Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) har gjennomført en kartlegging av digitaliseringstiltak i staten i 2018. Denne kartleggingen viser at bare 61 av 140 tiltak som berører kommunesektoren, er drøftet med KS. Riksrevisjonen merker seg også at departementet viser til at digitaliseringsstrategien for offentlig sektor inneholder tiltak som vil styrke kommunal påvirkning i statlige digitaliseringstiltak som berører kommuner og/eller fylkeskommuner. Riksrevisjonen forutsetter at Kommunal- og moderniseringsdepartementet følger opp med konkrete tiltak for å få bedre involvering av kommunesektoren i statlige digitaliseringsprosjekter som berører kommuner eller fylkeskommuner.

Riksrevisjonen merker seg at Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til at kommunal sektors representasjon i Skate er styrket, og at kommunal sektor er en del av styringsrådet for Difis felleskomponenter og Altinns styringsråd. Riksrevisjonen vurderer det også som en forbedring at kommunene fra 2016 kan gjøre oppslag i Folkeregisteret gratis. Riksrevisjonen vil peke på betydningen av at Kommunal- og moderniseringsdepartementet følger opp med ytterligere tiltak for å få kommunene til å styrke arbeidet med digitalisering og øke bruken av de nasjonale felleskomponentene.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.5 Oppfølging av Dokument 3:5 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av ressursutnyttelse og kvalitet i helsetjenesten etter innføringen av samhandlingsreformen

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å undersøke om samhandlingsreformen har bidratt til å nå overordnede helsepolitiske mål om bedre ressursutnyttelse og tjenester med bedre kvalitet.

Dokument 3:5 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av ressursutnyttelse og kvalitet i helsetjenesten etter innføringen av samhandlingsreformen ble levert til Stortinget 12. januar 2016. Kontroll- og konstitu-

sjonskomiteen avga sin innstilling 2. juni 2016, jf. Innst. 374 S (2015–2016), og saken ble behandlet i Stortinget 6. juni 2016.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 14. mars 2019 Helse- og omsorgsdepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er iverksatt for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:5 (2015–2016) og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader, og hvilke resultater som er oppnådd på området. Departementet svarte i brev av 12. april 2019.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen registrerer at Helse- og omsorgsdepartementet de siste årene har satt i verk flere tiltak for å styrke kvaliteten og ressursutnyttelsen i helse- og omsorgstjenesten, men at det fortsatt er behov for å gjøre mer for å sikre koordinerte tjenester til pasienter med sammensatte behov. Riksrevisjonen merker seg at det har vært en positiv utvikling når det gjelder samhandlingen mellom forvaltningsnivåene, blant annet ved økt bruk av elektronisk meldingsutveksling og dokumentdeling. Samtidig understreker Helse- og omsorgsdepartementet at bærekraften i dagens løsninger på sikt vil bli utfordret, og at videre innretning og utvikling av samarbeidet vil være et tema i den kommende nasjonale helse- og sykehusplanen. For å nå målet om at alle pasienter skal ha én journal på tvers av forvaltningsnivåene, er det etter Riksrevisjonens vurdering viktig at departementet sikrer at løsningene som velges, resulterer i en mest mulig sømløs oppfølging av den enkelte pasient.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.6 Dokument 3:4 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med energieffektivitet i bygg

Innledning

Målet med undersøkelsen var å belyse i hvilken grad sentrale statlige virkemidler for energieffektivisering bidrar til redusert energibruk i bygg, og hva som er de mulige årsakene til at virkemidlene eventuelt har begrenset effekt.

Dokument 3:4 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med energieffektivitet i bygg ble sendt til Stortinget 24. november 2015. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 26. april 2016, jf. Innst. 245 S (2015–2016). Saken ble behandlet av Stortinget 24. mai 2016.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 26. mars 2019 Olje- og energidepartementet om å gjøre rede for tiltak og virkemidler som er satt i verk for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger og kontroll- og konstitusjonskomiteens

merknader. Departementet ble også bedt om å redegjøre for resultatene på området. Departementet svarte i brev av 14. juni 2019. Fra 1. mai 2018 overtok Klima- og miljødepartementet eierskapet av Enova. Olje- og energidepartementet har derfor innhentet innspill både fra Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Riksrevisjonens vurdering

Styringsavtalen mellom departementet og Enova er endret fra 2017. Det tidligere målet om energiresultat er nå delt inn i klimaresultater, effektresultater og innovasjonsresultater, i tillegg til energiresultat. Riksrevisjonen har merket seg at Enova fortsatt ikke etterprøver om de beregnede energiresultatene faktisk realiseres.

Riksrevisjonen merker seg at Enovatilskuddet nå ser ut til å ha en innretning som i større grad treffer eksisterende boligbygg, ved at flere tiltak er blitt inkludert i ordningen, blant annet et rettighetsbasert tiltak med støtte til oppgradering av eksisterende bygg. Tilskuddet er blitt utbetalt til et betydelig større antall boligprosjekter. Videre er det gjennomført evalueringer av Husbankens grunnlån og sendt forslag til forskrift på høring. Det er vurdert som lite hensiktsmessig å stimulere til ytterligere energieffektivisering i nye boliger, da energikravene i dem er skjærpet i de byggetekniske forskriftene. Riksrevisjonen merker seg også at tjenesten Enova Svarer blir brukt mer i 2018 enn på tidspunktet på undersøkelsen.

Det er i tillegg sendt et forslag til endring av plan- og bygningsloven om klargjøring av hvilke krav som gjelder til eksisterende byggverk, noe som kan bidra til bedre byggkvalitet også innenfor energieffektivitet.

Etter Riksrevisjonens vurdering har det skjedd forbedringer i myndighetenes arbeid med energieffektivisering av bygg. Riksrevisjonen understreker betydningen av at arbeidet med energieffektivisering i bygg fortsetter. Riksrevisjonen vil følge dette området i sine årlige risikovurderinger.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.7 Dokument 3:3 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet i byområder

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet i byområder. Undersøkelsen belyste myndighetenes oppfølging av forurensningsnivåene i 14 norske kommuner og byområder, som hadde en samlet befolkning på 1,9 millioner. Disse var omfattet av undersøkelsen fordi de hadde så høye konsentrasjonsnivåer av svevestøv (PM₁₀) og/eller nitrogendioksid (NO₂) at de var pålagt å overvåke forurensningsnivåene.

Dokument 3:3 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet i byområder ble overlevert Stortinget 4. november 2015. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 15. mars 2016, jf. Innst. 212 S (2015–2016). Stortinget behandlet saken 5. april 2016.

Departementet oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 12. mars 2019 Klima- og miljødepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er satt i verk etter at Stortinget behandlet saken i april 2016, og resultatene av disse.

Departementet svarte i brev av 2. mai 2019 og framhevet blant annet at luftkvaliteten i byene er forbedret de siste årene.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at Klima- og miljødepartementet har satt i verk flere tiltak for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader, jf. Innst. 212 S (2015–2015). Riksrevisjonen registrerer at den lokale luftkvaliteten har blitt bedre, men at det fremdeles er behov for å følge utviklingen tett og sette i verk tiltak i de kommunene som bryter grenseverdiene i forurensningsforskriften.

Riksrevisjonen registrerer videre at målstrukturen har blitt noe forenklet, og at grenseverdiene for svevestøv ble skjerpet i 2016.

Riksrevisjonen merker seg at Miljødirektoratet har hatt en tettere veiledning og oppfølging av kommunene blant annet som en følge av Riksrevisjonens undersøkelse. Videre har det statlige og tverrfaglige samarbeidet om lokal luftkvalitet blitt sterkere, og ulike verktøy og tjenester har som en følge av dette blitt gjort tilgjengelige for kommunene. Samtidig merker Riksrevisjonen seg at kommunene, ifølge Miljødirektoratet, i større grad bør utnytte virkemidlene sine. Riksrevisjonen vil i den forbindelse påpeke betydningen av at statlige myndigheter viderefører og forsterker arbeidet med å veilede og følge opp kommunenes arbeid med å forbedre luftkvaliteten. Riksrevisjonen peker også på betydningen av at statlige myndigheter vurderer nye virkemidler for å bedre luftkvaliteten.

Samlet sett vurderer Riksrevisjonen de tiltakene som er satt i verk, som positive. Det er fortsatt behov for at Klima- og miljødepartementet følger opp at målene for den lokale luftkvaliteten nås.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.8 Dokument 3:12 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av styring av pleieressursene i helseforetakene

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å belyse hvordan styringen bidrar til effektiv bruk av pleieper-

sonalet i helseforetakene, for å nå Stortingets mål om effektiv ressursutnyttelse.

Dokument 3:12 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av styring av pleieressursene i helseforetakene ble sendt til Stortinget 29. september 2015. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 24. mai 2016, jf. Innst. 317 S (2015–2016).

Stortinget behandlet saken 6. juni 2016.

Riksrevisjonens undersøkelse viste blant annet at ledelsens styringsinformasjon ikke gir et godt nok grunnlag for å sikre effektiv bruk av pleieressurser, og at planleggingen av bemanningen ikke tilpasses godt nok til variasjoner i pasientbelegget. Videre viste undersøkelsen at mer samarbeid mellom sengeposter kan gi mer effektiv bruk av pleieressurser.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 25. april 2019 Helse- og omsorgsdepartementet om å redegjøre for endringer og tiltak som er satt i verk for å følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader og Riksrevisjonens anbefalinger, og hvilke resultater som er oppnådd på området. Departementet svarte i brev av 31. mai 2019.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at de regionale helseforetakene og helseforetakene har fulgt opp saken med mange konkrete og relevante tiltak. Etter Riksrevisjonens vurdering har tiltakene bidratt til en mer effektiv bruk av personalressursene ved at fordeling av pleieressurser mellom kliniske enheter ser ut til å være mer tilpasset behovet. Tilpasning av bemanningen til behovet er også viktig for å sikre god kvalitet på helsetjenestene.

Videre ser bedre styringsdata og en mer langsiktig planlegging ut til å sikre at bemanningen blir bedre tilpasset systematiske variasjoner i aktiviteten gjennom uka og året, og at arbeidsbelastningen for de ansatte blir jevnere. Utvikling av analyseverktøy og opplæring av ledere synes å være en forutsetning for denne forbedringen. Videre merker Riksrevisjonen seg at flere helseforetak har positive erfaringer med økt samarbeid mellom kliniske enheter.

Riksrevisjonen merker seg at noen regioner har kommet lenger enn andre i arbeidet med å sikre en bedre styring av pleieressursene, og at det kan være krevende å gjennomføre endringer i driften. Dette viser etter Riksrevisjonens vurdering at både de regionale helseforetakene og helseforetakene bør fortsette arbeidet med å sikre at ledere på ulike nivåer i helseforetakene har nødvendig kompetanse, hjelpemidler og styringsinformasjon for å oppnå en effektiv bruk av pleiepersonalet gjennom en bedre bemanningsplanlegging. Videre bør det legges til rette for å spre erfaringer fra enheter som har lyktes i forbedringsarbeidet, til andre enheter.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.9 Dokument 3:11 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av offentlig folkehelsearbeid

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere i hvilken grad kommunenes og fylkeskommunenes folkehelsearbeid er systematisk og langsiktig, og i hvilken utstrekning de statlige virkemidlene understøtter folkehelsearbeidet lokalt og regionalt.

Dokument 3:11 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av offentlig folkehelsearbeid ble sendt til Stortinget 29. juni 2015. Komiteen avga sin innstilling 1. mars 2016, jf. Innst. 187 S (2015–2016), og saken ble behandlet i Stortinget 7. april 2016.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 13. mars 2019 Helse- og omsorgsdepartementet om å gjøre rede for hvilke tiltak det hadde satt i verk for å følge opp Stortingets vedtak, kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader og Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:11 (2014–2015). Departementet svarte i brev av 24. april 2019.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at det er satt i verk flere tiltak for å bedre kunnskapsgrunnlaget på folkehelseområdet, og at det er en positiv utvikling i andelen kommuner som har etablert et oversiktsdokument over helsetilstand. Riksrevisjonen konstaterer samtidig at det fortsatt vil være behov for at departementet følger opp at nye tiltak får den ønskede effekten.

Riksrevisjonen ser positivt på at regjeringen vil ta initiativ til en helhetlig veiledning til utredningsinstruksen om virkninger på folkehelsen og helseeffekter i samfunnsøkonomiske analyser.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.10 Dokument 3:9 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av bistand til godt styresett og antikorrupsjon i utvalgte samarbeidsland

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere kvaliteten av forvaltningen av norsk bistand til godt styresett og antikorrupsjon, og å vurdere måloppnåelsen og bærekraften i styresettprosjekter som er støttet av Norge.

Dokument 3:9 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av bistand til godt styresett og antikorrupsjon i utvalgte samarbeidsland ble sendt til Stortinget 21. mai 2015. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 24. november 2015, jf. Innst. 74 S (2015–2016). Saken ble behandlet i Stortinget 9. februar 2016.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 19. mars 2019 Utenriksdepartementet om å gjøre rede for endringer og tiltak som er satt i verk for å følge opp kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader og Riksrevisjonens anbefalinger i Dokument 3:9 (2014–2015), og hvilke resultater som er oppnådd på området. Departementet svarte i brev av 8. mai 2019 og ettersendte dokumentasjon fra to bistandsprosjekter som Riksrevisjonen hadde etterspurt.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at Utenriksdepartementet har satt i verk flere tiltak som imøtekommer kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i Innst. 74 S (2015–2016) og Riksrevisjonens anbefalinger.

Riksrevisjonen merker seg at Utenriksdepartementet ikke har utarbeidet en overordnet strategi for innretningen av bistand til godt styresett og antikorrupsjon, men at departementet viser til at bærekraftmål 16 om fredelige, rettferdige og inkluderende samfunn angir retningen for denne formen for norsk bistand. Den overordnede visjonen for bistand til godt styresett og antikorrupsjon er også reflektert blant annet i de årlige budsjettproposisjonene. I tillegg arbeider Utenriksdepartementet med å utvikle flerårige strategier for Norges utviklingspolitiske engasjement i utvalgte partnerland. Dette vil blant annet tydeliggjøre en strategisk tilnærming til bistanden til godt styresett og antikorrupsjon. Riksrevisjonen ser positivt på dette.

Riksrevisjonen merker seg videre at departementet anser konsentrasjon av bistanden som et viktig tiltak for å styrke bistandsforvaltningen. Riksrevisjonen merker seg at det nå er færre land som mottar bistand til godt styresett og antikorrupsjon, og en nedgang i antall bistandsavtaler. Riksrevisjonen konstaterer likevel at antallet bistandsavtaler til dette formålet fortsatt er høyt i en rekke mottakerland.

Utenriksdepartementet viser til at departementet har utarbeidet politiske og økonomiske analyser for 11 utvalgte samarbeidsland, og at departementet også mottar relevant og pålitelig informasjon om styresett fra andre kilder. Riksrevisjonen vil understreke betydningen av at departementet bruker kunnskap fra foreliggende analyser når det vurderer og bestemmer innretningen på prosjekter til godt styresett og antikorrupsjon. Selv om stikkprøvegjennomgangen av to prosjekter som Riksrevisjonen har gjennomført, er begrenset, viser den at det fortsatt varierer hvor grundig saksbehandlerne har vurdert forhold som kan påvirke måloppnåelsen i prosjektene.

Riksrevisjonen merker seg at Utenriksdepartementet har satt i verk tiltak for å bedre rapporteringen om resultatene av bistanden, blant annet opplæring av medarbeidere, oppdaterte maler og kvalitetssikring av

prosjekter. Riksrevisjonen merker seg også at departementet er i ferd med å utvikle en resultatportal som har som formål å systematisere og synliggjøre resultatene av bistanden. Stikkprøvegjennomgangen av to prosjekter viser likevel at det fortsatt er rom for å forbedre resultatmålingen i prosjektene. Etter Riksrevisjonens vurdering er det derfor fortsatt behov for at Utenriksdepartementet retter oppmerksomhet mot dette.

Riksrevisjonen ser positivt på at Utenriksdepartementet har arbeidet kontinuerlig med å styrke den institusjonelle læringen. Riksrevisjonen er enig med Utenriksdepartementet i at det fremdeles er behov for forbedring, og merker seg i den forbindelse at OECDs utviklingskomité mener departementet og Norad i for liten grad bruker prosjektinformasjon og evalueringer systematisk til å styrke forvaltningen. Videre viser stikkprøvegjennomgangen som Riksrevisjonen har gjennomført, at selv om flere av anbefalingene fra forhånds-vurderinger og evalueringer er tatt til følge i prosjektene, er det også flere sentrale anbefalinger som ikke er fulgt opp. Riksrevisjonen vil derfor understreke at det er viktig at Utenriksdepartementet fortsetter å prioritere arbeidet med institusjonell læring.

Det vises ellers til Dokument 3:10 (2018–2019) Riksrevisjonens undersøkelse av informasjon om resultater av bistand til utdanning, som ble levert til Stortinget 7. mai 2019. Denne handler også om forvaltning av bistand, måling av resultater og behovet for å styrke kunnskapsgrunnet.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

3.11 Dokument 3:6 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid for økt oljeutvinning fra modne områder på norsk kontinentalsokkel

Innledning

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å belyse utnyttelsen av oljeressursene i modne områder på norsk kontinentalsokkel og å vurdere hvordan Olje- og energidepartementets forvaltning har bidratt til økt utvinning.

Dokument 3:6 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid for økt oljeutvinning fra modne områder på norsk kontinentalsokkel ble sendt til Stortinget 15. april 2015. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 3. november 2015, jf. Innst. 34 S (2015–2016). Saken ble behandlet av Stortinget 26. november 2015.

Departementets oppfølging

Riksrevisjonen ba i brev av 19. mars 2019 Olje- og energidepartementet om å gjøre rede for tiltak og virkemidler som er satt i verk for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader. Departementet ble også bedt om å redegjøre

for resultatene på området. Departementet svarte i brev av 13. mai 2019.

Riksrevisjonens vurdering

Riksrevisjonen merker seg at Olje- og energidepartementet opplyser at Oljedirektoratet retter stor oppmerksomhet mot tidskritiske ressurser i modne felt, har forbedret sin systematikk i oppfølgingen av felt i drift og har gjennomført justeringer i arbeidsmetoder som bidrar til styrket og mer effektiv saksbehandling og oppfølging av selskapene. Direktoratet har også formalisert retningslinjene for egne områdestudier. Videre har Olje- og energidepartementet øremerket større midler i oppdragsbrevet for at Petoro ytterligere kan bidra til å sikre størst mulig verdiskapning fra modne felt med stor verdi.

Olje- og energidepartementet legger i sitt svarbrev vekt på den etablerte ansvarsdelingen mellom kommersielle selskaper og myndighetene, og viser til at det i dag utøver tilstrekkelig myndighet der det er nødvendig. Riksrevisjonen merker seg at for enkelte modne felt i Nordsjøen har Olje- og energidepartementet stilt vilkår i forbindelse med myndighetsgodkjenninger som vil bidra til bedre ressursutnyttelse. Riksrevisjonen merker seg videre at viktige felt i modne områder har økt reservene av olje og gass etter 2014.

Etter Riksrevisjonens vurdering har Olje- og energidepartementet styrket arbeidet med å sikre at samfunnsøkonomisk lønnsomme oljeressurser blir utvunnet i tide, slik at verdier ikke går tapt. Riksrevisjonen understreker betydningen av at dette arbeidet følges opp videre for fortsatt å sikre en langsiktig og god ressursforvaltning på norsk sokkel.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

4. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Eva Kristin Hansen og Magne Rommetveit, fra Høyre, Svein Harberg og Bente Stein Mathisen, fra Fremskrittspartiet, Hanne Dyveke Søttar, fra Senterpartiet, Nils T. Bjørke, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, og uavhengig representant Ulf Leirstein, viser til at Riksrevisjonen normalt foretar undersøkelser av oppfølgingen av forvaltningsrevisjoner tre år etter at sakene er behandlet. Årets melding omhandler 14 rapporter. Elleve av disse anses som avsluttet, mens tre videreføres i påvente av ytterligere tiltak.

Forvaltningsrevisjoner som følges videre

Dokument 3:4 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av internkontroll på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen

Komiteen viser til at målet med undersøkelsen har vært å vurdere om det er iverksatt effektiv risikostyring på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen. Saken ble fulgt opp i komiteens behandling av Dokument 3:1 (2018–2019), hvor komiteen hadde merket seg at det gjenstod en god del arbeid før internkontrollen mv. var på plass.

Komiteen registrerer at arbeidet fortsatt ikke er slutført, og at iverksatte tiltak ikke har gitt den nødvendige og forventede forbedring. Komiteen har for øvrig merket seg at Statens vegvesen er i ferd med å implementere nye systemer og videreutvikle eksisterende, og at man først i 2021 kan regne med et bedre rapporteringsgrunnlag.

Komiteen deler Riksrevisjonens vurdering av at saken bør videreføres.

Dokument 3:14 (2012–2013) Riksrevisjonens undersøkelse av statens arbeid med CO₂-håndtering

Komiteen viser til at målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere hvorledes Olje- og energidepartementet sikrer at målet om CO₂-håndtering blir realisert, samt belyse ressursbruk og framdrift i håndteringsprosessen.

Komiteen har merket seg at mye av arbeidet med å sikre gode prosesser for CO₂-håndtering er på et forbedende stadium. Komiteen er enig med Riksrevisjonen i at saken bør følges videre.

Dokument 3:8 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av studiegjennomføringen i høyere utdanning

Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere utdanningsinstitusjonenes og myndighetenes bruk av virkemidler for å styrke studiegjennomføringen i høyere utdanning. Rapporten som ble presentert i mai 2015, viste at Norge var blant de land i OECD som hadde lavest gjennomføring i høyere utdanning. Blant annet var frafallet på bachelor- og masterutdanninger høyt.

Komiteen viser til at Kunnskapsdepartementet de siste årene har satt i verk en rekke tiltak for å styrke kvaliteten i høyere utdanning og bedre studiegjennomføringen, men at man fortsatt ikke er i mål. Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen vil følge opp saken med en ny undersøkelse om utdanningskvalitet og studiegjennomføring, herunder vurdere spørsmål som hvordan utdanningsinstitusjonene arbeider med kvalitet, om statlige virkemidler bidrar til høyere kvalitet, om gjennomføringen er blitt bedre som følge av iverksatte

tiltak og om de insentiver universiteter og høyskoler har, bidrar til økt gjennomstrømming.

Komiteen mener det er positivt at Riksrevisjonen følger saken.

Avsluttede forvaltningsrevisjoner

De elleve avsluttede rapportene omhandler en rekke ulike saksområder. Komiteen har generelt merket seg at Riksrevisjonens forvaltningsrevisjonsrapporter har gitt viktige innspill til departementenes arbeid og har resultert i viktige forbedringer.

Komiteen har følgende kommentarer til rapportene:

Dokument 3:13 (2013–2014) Riksrevisjonens undersøkelse om utnyttelse av infrastruktur til forskning i norske områder i Arktis

Komiteen viser til Kunnskapsdepartementets planer og aktiviteter for utnyttelse av forskningskapasiteten på Svalbard og har merket seg at Riksrevisjonen vil følge opp området i det årlige risikoarbeidet. Komiteen tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:8 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av såkornfondenes resultater

Komiteen viser til at Riksrevisjonen vil følge utviklingen i såkornordningen i nærings- og innovasjonspolitikken og vurdere om det er behov for en ny undersøkelse. Komiteen legger dette til grunn og tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:7 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av arbeidet til styresmaktene for å nå måla om økologisk landbruk

Komiteen registrerer at regjeringen har gått bort fra målet om 15 pst. økologisk produksjon og 15 pst. økologisk forbruk, og at grunnlaget for den opprinnelige undersøkelsen derfor er endret. Komiteen tar til orientering at saken er avsluttet på dette grunnlag.

Dokument 3:6 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av digitalisering av kommunale tjenester

Komiteen registrerer at det er iverksatt diverse tiltak for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger, og forutsetter at Kommunal- og moderniseringsdepartementet viderefører arbeidet for å sikre gode digitale tjenester i kommunene. Komiteen tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:5 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av ressursutnyttelse og kvalitet i helsetjenesten etter innføringen av samhandlingsreformen

Komiteen viser til undersøkelsen som tok sikte på å avklare om samhandlingsreformen hadde bidratt

til å nå overordnede helsepolitiske mål om bedre ressursutnyttelse og tjenester med bedre kvalitet. Behandlingen av rapporten i Stortinget i 2016 ga grunn til bekymring. Komiteen uttalte da blant annet «at det gir grunn til bekymring når omtrent halvparten av helseforetakene opplever at kommunene i liten grad har bygd opp helsetjenester som har bidratt til å avlaste dem i perioden etter innføringen av reformen». Videre uttalte komiteen at kommunene ikke hadde styrket kapasiteten innen rus- og psykiatriområdet.

Komiteen registrerer at Riksrevisjonen vurderer at utviklingen går i riktig retning, og at de siste årene er satt i verk tiltak for å styrke kvaliteten og ressursutnyttelsen i helse- og omsorgstjenesten, men at det fortsatt er udekkede behov.

Komiteen ber Riksrevisjonen følge utviklingen på dette viktige området og tar til orientering at saken er avsluttet.

Dokument 3:4 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med energieffektivitet i bygg

Staten bevilger gjennom Enova midler til energieffektivisering i bygg for å bidra til redusert energibruk. Komiteen har merket seg at styringsavtalen mellom departementet og Enova er endret slik at det tidligere målet om energiresultat nå er delt inn i klimaresultater, effektresultater og innovasjonsresultater, i tillegg til energiresultat.

Komiteen viser til Riksrevisjonens påpekning av at Enova fortsatt ikke etterprøver om de beregnede energiresultatene faktisk realiseres, men noterer seg for øvrig at det har skjedd forbedringer i myndighetenes arbeid med energieffektivisering av bygg.

Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen vil følge dette området i sine årlige risikovurderinger, og tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:3 (2015–2016) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet i byområder

Komiteen har merket seg at Klima- og miljødepartementet har iverksatt en rekke tiltak for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader. Komiteen har også notert seg at Miljødirektoratet har styrket oppfølgingen og veiledningen til kommunene samtidig som det statlige og tverrfaglige samarbeidet om lokal luftkvalitet er bedret.

Komiteen viser til Riksrevisjonens positive vurdering av iverksatte tiltak og tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:12 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av styring av pleieressursene i helseforetakene

Komiteen viser til at Stortingets mål om effektiv ressursutnyttelse ved bruk av pleiepersonell i helseforetakene lå til grunn for undersøkelsen, og registrerer at Riksrevisjonens anbefalinger i betydelig grad er fulgt opp av helseforetakene. Komiteen har imidlertid merket seg variasjoner i hvor langt de enkelte regioner er kommet i arbeidet, og forutsetter at arbeidet videreføres.

Komiteen tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:11 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av offentlig folkehelsearbeid

Komiteen viser til undersøkelsen av i hvilken grad kommunenes og fylkeskommunenes folkehelsearbeid er systematisk og langsiktig og om de statlige virkemidlene understøtter arbeidet lokalt og regionalt. Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen mener at det er iverksatt en rekke tiltak på folkehelseområdet og at man kan notere en positiv utvikling i en god del kommuner. Komiteen registrerer imidlertid at det fortsatt vil være behov for at departementet følger opp og sørger for at nye tiltak får ønsket effekt. Komiteen noterer seg for øvrig at regjeringen vil ta initiativ til en helhetlig veiledning i utredningsinstruksen om virkninger på folkehelsen og helseeffekter i samfunnsøkonomiske analyser.

Komiteen tar til etterretning at saken er avsluttet.

Dokument 3:9 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av bistand til godt styresett og antikorrupsjon i utvalgte samarbeidsland

Komiteen viser til at kvalitet og effekt av norsk bistand til godt styresett og antikorrupsjon er vanskelig å måle. Komiteen har merket seg at det er iverksatt en del tiltak, men registrerer at det ikke er utarbeidet noen overordnet strategi for innretningen på arbeidet.

Komiteen registrerer at Riksrevisjonen har avsluttet saken, og tar dette til orientering.

Dokument 3:6 (2014–2015) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid for økt oljeutvinning fra modne områder på norsk kontinentalsokkel

Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen mener at Olje- og energidepartementet har styrket arbeidet med å sikre at samfunnsøkonomisk lønnsomme oljeressurser blir utvunnet i tide, slik at verdier ikke går tapt. Komiteen forutsetter at departementet følger opp arbeidet i tiden framover, og tar til etterretning at saken er avsluttet.

5. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 3:1 (2019–2020) – Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget – vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 14. november 2019

Dag Terje Andersen

leder og ordfører